

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

_____ **О.М.Шикова**

_____ **2016 р.**

ПРОГРАМА

фахового випробування

для здобуття вищої освіти ступеня бакалавр

спеціальність «Облік і аудит»

(для вступників, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста зі споріднених спеціальностей)

Автор: **Больботенко І.В., доцент**

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

фінансів, обліку та аудиту

(протокол №6 від «26» лютого 2016 р.)

Завідувач кафедри _____ **В.І. Грушко**

Київ, 2016

Зміст

Вступ	3
ПРОГРАМА.....	4
Модуль 1. Облік, аналіз та контроль власного капіталу	4
Модуль 2. Облік, аналіз та контроль необоротних активів	4
2.1. Облік, аналіз і контроль основних засобів.....	4
2.2. Облік, аналіз та контроль нематеріальних активів	5
2.3. Облік, аналіз та контроль довгострокових фінансових інвестицій	5
Модуль 3. Облік, аналіз та контроль оборотних активів	5
3.1. Облік, аналіз та контроль виробничих запасів.....	5
3.2. Облік, аналіз та контроль грошових коштів , поточних фінансових інвестицій та розрахунків з дебіторами	6
Модуль 4. Облік, аналіз та контроль витрат, доходів і фінансових результатів	6
4.1. Облік, аналіз та контроль витрат виробництва	6
4.2. Облік, аналіз та контроль реалізації готової продукції (робіт, послуг).....	7
4.3. Облік та аналіз витрат і доходів від фінансової й інвестиційної діяльності та надзвичайних подій	7
4.4. Облік та аналіз формування та використання прибутків	7
Модуль 5. Облік, аналіз та контроль зобов'язань підприємства	8
5.1. Облік, аналіз та контроль довгострокових зобов'язань	8
5.2. Облік, аналіз та контроль поточних зобов'язань	8
5.3. Облік, аналіз та контроль розрахунків із заробітної плати і соціального страхування персоналу	8
Модуль 6. Звітність підприємства.....	9
6.1. Фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства	9
6.2. Аналіз фінансової звітності	9
10. Рекомендована література.....	10

ВСТУП

Прийом вступників, для здобуття вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю «Облік і аудит» які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста зі споріднених спеціальностей (на 3 курс), які здобули базову або повну вищу освіту за іншою спеціальністю (на 4 курс), проводиться за результатами фахового вступного випробування з дисципліни циклу професійної підготовки «Бухгалтерський облік».

ПРОГРАМА

Модуль 1. Облік, аналіз та контроль власного капіталу

Капітал, його сутність, стадії, кругообіг та функціональні форми. Характеристика складових власного капіталу. Особливості формування акціонерного капіталу в Україні.

Облік формування та змін статутного капіталу на підприємствах різних форм власності й організаційно-правових форм: державних, господарських товариств, приватних та ін. Особливості обліку неоплаченого і вилученого капіталу. Облік додаткового капіталу. Облік пайового та резервного капіталу. Облік нерозподіленого прибутку та його використання.

Аналіз величини, складу та руху капіталу підприємства. Аналіз власного та залученого капіталу. Використання різних показників, коефіцієнтів для оцінки стану капіталу.

Контроль та ревізія власного капіталу.

Модуль 2. Облік, аналіз та контроль необоротних активів

2.1. Облік, аналіз і контроль основних засобів

Економічна сутність засобів виробництва та їх роль в економічному розвитку країни. Складові частини і характеристика необоротних активів підприємства. Визнання основних засобів як активів підприємства.

Класифікація і первісна оцінка основних засобів. Переоцінка (дооцінка, уцінка) первинної вартості і суми зносу об'єкта основних засобів.

Характеристика рахунків і субрахунків, в межах яких здійснюється синтетичний та аналітичний облік основних засобів. Інвентарний облік наявності і руху основних засобів. Загальна схема записів операцій з обліку основних засобів.

Економічна суть капітальних інвестицій і основні напрямки їх здійснення. Кореспонденція рахунків та загальна схема записів з обліку капітальних інвестицій.

Канали (шляхи) надходження основних засобів. Документальне оформлення операцій з надходження основних засобів. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з надходженням основних засобів різними каналами.

Синтетичний та аналітичний облік витрат з ремонту основних засобів.

Економічна сутність амортизації основних засобів. Методи та методика нарахування амортизації (зносу) основних засобів. Синтетичний і аналітичний облік амортизації (зносу) основних засобів. Загальна схема записів з обліку амортизації (зносу) основних засобів.

Причини та напрямки вибуття основних засобів. Документальне оформлення операцій зі списання основних засобів унаслідок повного зносу, непридатності для дальшої експлуатації, знищення через стихійне лихо, продаж тощо. Кореспонденція рахунків за операціями, пов'язаними з вибуттям основних засобів за різними напрямками.

Інвентаризація основних засобів. Документальне оформлення результатів інвентаризації. Відображення результатів інвентаризації основних засобів у обліку.

Завдання та джерела економічного аналізу основних засобів. Аналіз складу, структури і стану основних засобів. Методика аналізу ефективності використання основних засобів.

Контроль операцій по руху основних засобів. Контроль правильності нарахування амортизації основних засобів. Ревізія основних засобів.

2.2. Облік, аналіз та контроль нематеріальних активів

Поняття, економічна сутність нематеріальних активів, їх склад і види.

Нормативно-правове регулювання обліку нематеріальних активів. Визначення нематеріальних активів.

Документальне оформлення надходження та первісна оцінка нематеріальних активів. Побудова синтетичного й аналітичного обліку. Знос нематеріальних активів, визначення строку використання окремих об'єктів. Контроль за строками використання окремих об'єктів нематеріальних активів. Інвентарний облік та його роль у здійсненні контролю. Облік процесу придбання і створення нематеріальних активів, облікові реєстри та організація аналітичного обліку нематеріальних активів. Облік переоцінки нематеріальних активів. Облік зменшення корисності нематеріальних активів.

Документальне оформлення та облік процесів вибуття і списання нематеріальних активів.

Аналіз складу, структури та стану нематеріальних активів. Аналіз ефективності використання нематеріальних активів, оцінка їх впливу на результати діяльності підприємства.

Контроль і ревізія нематеріальних активів.

2.3. Облік, аналіз та контроль довгострокових фінансових інвестицій

Економічна сутність фінансових інвестицій, їх види та класифікація. Первісна оцінка фінансових інвестицій та їх оцінка на дату балансу.

Облік довгострокових фінансових інвестицій у боргові зобов'язання (облігації). Поняття амортизованої собівартості облігацій. Методика обліку довгострокових облігацій, придбаних за номінальною вартістю, з дисконтом та премією. Методи нарахування амортизації дисконту та премії за інвестиціями в облігації.

Облік довгострокових інвестицій в акції інших підприємств. Вплив частки інвестора в капіталі інвестованого підприємства на методику обліку. Метод обліку інвестицій в акції за справедливою вартістю (собівартістю).

Облік фінансових інвестицій за методом участі в капіталі. Порядок визначення балансової вартості інвестицій. Загальне поняття консолідації фінансової звітності, умови складання.

Аналіз складу, структури, динаміки та ефективності довгострокових фінансових інвестицій на підприємстві.

Проведення контролю і ревізії довгострокових фінансових інвестицій.

Модуль 3. Облік, аналіз та контроль оборотних активів

3.1. Облік, аналіз та контроль виробничих запасів

Економічна сутність виробничих запасів та завдання обліку, аналізу та контролю. Визнання виробничих запасів як активів підприємства. Класифікація запасів. Первісна оцінка виробничих запасів. Матеріально відповідальні особи та порядок документального оформлення матеріальної відповідальності.

Документальне оформлення та облік надходження виробничих запасів. Облік виробничих запасів на складі і в бухгалтерії. Методи оцінки вибуття запасів. Особливості обліку та контролю малоцінних та швидкозношуваних предметів (МШП). Інвентаризація виробничих запасів та відображення її результатів у обліку. Облік нестач, лишків виробничих запасів та розрахунків з відшкодування матеріальних збитків.

Порядок проведення переоцінки запасів та подання інформації про запаси у фінансовій звітності.

Аналіз стану та структури виробничих запасів. Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами. Аналіз потреби підприємства в матеріальних ресурсах і рівня виробничих запасів. Фактори, що впливають на рівень складських запасів підприємства. Аналіз використання матеріальних ресурсів і оцінка матеріаломісткості продукції.

3.2. Облік, аналіз та контроль грошових коштів, поточних фінансових інвестицій та розрахунків з дебіторами

Економічна сутність грошових коштів та їх функції. Форми розрахунків і державне регулювання готівкового та безготівкового обігу.

Касові операції та порядок їх ведення. Первинні, облікові та звітні документи з касових операцій. Облік касових операцій.

Порядок відкриття та використання рахунків у банках. Облік операцій на рахунках у банках.

Порядок подання інформації про грошові кошти та поточні фінансові інвестиції у фінансовій звітності.

Аналіз залишків грошових коштів. Визначення причин зміни грошових надходжень та витрат за рахунок операційної, фінансової та інвестиційної діяльності підприємства.

Економічна сутність дебіторської заборгованості та її види.

Облік довгострокової та поточної дебіторської заборгованості. Облік розрахунків з покупцями та замовниками. Порядок створення і використання резерву сумнівних боргів. Облік резерву сумнівних боргів.

Облік розрахунків з різними дебіторами.

Порядок подання інформації про дебіторську заборгованість у фінансовій звітності.

Аналіз стану дебіторської заборгованості за її видами. Аналіз дебіторської заборгованості в динаміці, за складом та за термінами.

Контрольні процедури наявності та напрямів витрачання грошових коштів.

Модуль 4. Облік, аналіз та контроль витрат, доходів і фінансових результатів

4.1. Облік, аналіз та контроль витрат виробництва

Витрати виробництва та їх економічна сутність. Визначення, визнання та класифікація витрат на виробництво. Собівартість як економічна категорія ринкового середовища. Склад витрат, що формують собівартість продукції (робіт, послуг).

Загальна характеристика рахунків з обліку витрат виробництва (23 «Виробництво», 91 «Загальноновиробничі витрати»).

Облік прямих витрат на виробництво продукції (робіт, послуг). Облік і розподіл загальновиробничих витрат. Оцінка та облік незавершеного виробництва.

Облік втрат від браку продукції (робіт, послуг). Загальна схема визначення собівартості готової продукції (виконаних робіт і наданих послуг) за звичайної та спрощеної форми бухгалтерського обліку.

Аналіз витрат на підприємстві за їх елементами. Аналіз матеріальних витрат у собівартості продукції. Аналіз витрат на заробітну плату. Аналіз комплексних статей витрат. Аналіз собівартості окремих виробів.

Аналіз обсягу виробництва продукції в натуральному і вартісному виразі. Оцінка динаміки обсягу виробництва продукції. Аналіз асортименту, структури та якості продукції (робіт, послуг).

Контроль за операціями з витрат підприємств.

4.2. Облік, аналіз та контроль реалізації готової продукції (робіт, послуг)

Економічний зміст реалізації продукції, робіт, послуг. Валова і товарна продукція. Канали (напрямки, шляхи) реалізації продукції. Ціноутворення на продукцію, роботи, послуги.

Документальне оформлення й облік реалізації продукції. Облік вирахування з доходу. Особливості документального оформлення й обліку виконання робіт і надання послуг на сторону. Облік витрат на збут.

Аналіз валових доходів. Аналіз чинників зміни прибутків від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг. Аналіз витрат на збут.

Контроль та ревізія собівартості продукції та її реалізації.

4.3. Облік та аналіз витрат і доходів від фінансової й інвестиційної діяльності

Облік доходів і витрат від участі в капіталі, інших фінансових доходів і витрат.

Облік доходів і витрат від реалізації фінансових інвестицій. Облік доходів і витрат від неопераційної курсової різниці. Облік доходів і витрат від списання необоротних активів. Облік доходів від безоплатно одержаних необоротних активів.

Аналіз доходів і витрат від участі в капіталі. Аналіз фінансових доходів і витрат. Аналіз доходів і витрат іншої (інвестиційної) діяльності.

4.4. Облік та аналіз формування та використання прибутків

Сутність і роль прибутку в господарській діяльності підприємства. Структурно-логічна схема формування прибутку.

Облік фінансових результатів від операційної діяльності, від фінансових операцій, іншої звичайної діяльності та надзвичайних подій. Облік нерозподілених прибутків (непокритих збитків).

Завдання і джерела інформації аналізу фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз чистого прибутку. Аналіз складу фінансових результатів, витрат і відрахувань. Аналіз динаміки та структури прибутків підприємства.

Аналіз фінансових результатів від операційної діяльності, операційних та фінансових витрат і доходів.

Модуль 5. Облік, аналіз та контроль зобов'язань підприємства

5.1. Облік, аналіз та контроль довгострокових зобов'язань

Позичковий капітал, його сутність і роль у господарській діяльності. Визнання, класифікація та оцінка довгострокових зобов'язань. Загальна схема

обліку довгострокових зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань за кредитами банків. Облік довгострокових фінансових зобов'язань. Особливості обліку відстрочених податкових зобов'язань.

Методика і техніка аналізу довгострокових зобов'язань.

Контроль за операціями з довгострокових зобов'язань.

5.2. Облік, аналіз та контроль поточних зобов'язань

Визнання, класифікація та оцінка поточних зобов'язань. Загальна схема обліку поточних зобов'язань. Документальне оформлення та облік короткострокових кредитів банків. Облік зобов'язань по розрахунках з постачальниками за товари, роботи, послуги. Облік зобов'язань, забезпечених виданими короткостроковими векселями.

Облік розрахунків з бюджетом за податком на прибуток. Порядок визначення суми податку на прибуток, відстрочених податкових активів та зобов'язань з податку на прибуток та їх облік.

Порядок визначення податкових зобов'язань і податкового кредиту з податку на додану вартість та відображення розрахунків з бюджетом за ПДВ у системі бухгалтерських рахунків.

Методика і техніка аналізу поточних зобов'язань. Аналіз розрахунків з постачальниками за товари, роботи, послуги: за динамікою, складом та строками погашення. Аналіз стану розрахунків з бюджетом за податками й іншими обов'язковими платежами.

Контроль за операціями з розрахунків з постачальниками, за податками та платежами, з учасниками та іншими кредиторами.

5.3. Облік, аналіз та контроль розрахунків із заробітної плати і соціального страхування персоналу

Заробітна плата, її суть та форми. Місце та значення зарплати у формуванні доходів населення.

Склад фонду оплати праці. Методика розрахунку суми заробітної плати за різних форм і систем оплати праці. Індиксація і компенсація невиплаченої зарплати. Утримання із зарплати. Узагальнення нарахувань і утримань із зарплати. Відображення розрахунків з оплати праці в системі рахунків бухгалтерського обліку. Контроль за використанням фонду оплати праці.

Облік розрахунків з єдиного соціального внеску.

Аналіз стану і забезпеченості підприємства трудовими ресурсами та їх руху. Аналіз використання робочого часу. Показники й аналіз динаміки продуктивності праці. Аналіз використання фонду оплати праці.

Контроль і ревізія розрахунків з оплати праці. Контроль розрахунків за страхуванням.

Модуль 6. Звітність підприємства

6.1. Фінансова (бухгалтерська) звітність підприємства

Об'єктивна необхідність звітності як джерела інформації про діяльність суб'єктів господарювання. Сутність звітності та її значення. Користувачі інформації, що подається у фінансових звітах.

Мета, завдання і вимоги до фінансової звітності. Склад і елементи фінансової звітності. Принципи підготовки фінансової звітності. Розкриття інформації у фінансовій звітності. Якісні характеристики фінансової звітності. Забезпечення достовірності звітних даних. Узгодження показників фінансової звітності.

Принципи побудови і структура балансу підприємства. Інформаційні джерела для складання балансу.

Призначення, структура і зміст звіту про фінансові результати. Джерела інформації для складання звіту про фінансові результати.

Призначення, структура і зміст звіту про власний капітал. Інформаційні джерела та порядок складання звіту про власний капітал.

Призначення, структура і зміст звіту про рух грошових коштів. Інформаційні джерела для складання звіту.

Призначення, структура і зміст приміток до річного фінансового звіту.

Призначення, структура і зміст фінансового звіту суб'єкта малого підприємництва.

6.2. Аналіз фінансової звітності

Загальна оцінка фінансового стану підприємства. Аналіз валюти бухгалтерського балансу. Аналіз власного капіталу і зобов'язань підприємства.

Аналіз платоспроможності підприємства. Аналіз фінансової стійкості підприємства. Аналіз рентабельності підприємства. Аналіз ділової активності та інвестиційної привабливості підприємства. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств і запобігання їхньому банкрутству.

Рекомендована література

1. Аудит. Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту: підручник / За ред. проф. В.В. Немченко, О.Ю. Редько. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540 с.
2. Давидов, Г. М. Звітність підприємств: навчальний посібник / Г. М. Давидов, Н. С. Шалімова. - К. : Знання, 2010. - 623 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
3. Звітність підприємств: підручник / За ред. В.С. Уланчука. - К. : Знання, 2008. - 492 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
4. Кідрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доп., -К : Знання, 2008. – 487 с.
5. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Навчальний посібник . 3-тє видання., допов. і перероб. – К :Алеута, 2008. – 926 с.
6. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: Підручник. 6-тє видання., допов. і перероб. – К :Алеута, 2013. – 976 с.
7. Тринька Л.Я., Липчанська (Іванчук) О.В. Економічний аналіз: навчально-методичний посібник. - К.: Алерта, 2013. - 568 с.
8. Тринька Л.Я., Липчанська (Іванчук) О.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. - К.: Алерта, 2014. - 768 с.
9. Усач Б.Ф. Контроль і ревізія: Підручник 7-ме вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2008. - 263 с.